

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU
POSTUPAKA JAVNE NABAVE**

**KLASA: UP/II-034-02/25-01/593
URBROJ: 354-02/13-26-7
Zagreb, 27. veljače 2026.**

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, OIB: 95857869241, u Vijeću sastavljenom od članova: Danijele Antolković, zamjenice predsjednice, te Olge Majdak Huljev i Marijane Gortan Krnić, članica, povodom žalbe žalitelja Ramić trade d.o.o., Podstrana, OIB: 39960448656, na dokumentaciju o nabavi u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2025/S F05-0002389, predmeta nabave: 2. generacija energetski učinkovitih transformatora 30/21(10,5) kV, naručitelja HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb, OIB: 46830600751, na temelju članka 3. Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 18/13, 127/13, 74/14, 98/19 i 41/21) te članka 398. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16 i 114/22, dalje u tekstu: ZJN 2016) donosi sljedeće

R J E Š E N J E

1. Poništava se dio dokumentacije o nabavi zahvaćen nezakonitošću, i to:
 - a) Kriteriji kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama, točka 5.3.1.3. u dijelu gdje se navodi „36 kV ili višeg, uključujući i montažu, te završna ispitivanja na terenu“, kao i točka 5.3.1.4. u dijelu „i montaže iste“;
 - b) tehničke specifikacije, B.1 Tablice tehničkih podataka za energetski učinkovite uljne transformatore (2. generacija) 30/21(10,5) kV, Tablica 2. Tehnički zahtjevi za energetski učinkovite uljne transformatore (2. generacija) 30/21(10,5) kV, u dijelu 14.b. Gubici praznog hoda (nazivni), $P_o \leq 4,9 \text{ kW}$ i $\leq 7,7 \text{ kW}$ te 14.c. Gubici kratkog spoja (nazivni), $P_k \leq 54 \text{ kW}$ i $\leq 94 \text{ kW}$, u otvorenom postupku javne nabave, broj objave: 2025/S F05-0002389, predmeta nabave: 2. generacija energetski učinkovitih transformatora 30/21(10,5) kV, naručitelja HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb.
2. Nalaže se naručitelju HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb da u roku od 8 dana od dana javne objave ovog Rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave nadoknadi žalitelju Ramić trade d.o.o., Podstrana troškove žalbenog postupka u iznosu od 3.045,00 eura.

O b r a z l o ž e n j e

Naručitelj HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb objavio je 6. listopada 2025. u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (dalje u tekstu: EOJN RH) poziv za nadmetanje s dokumentacijom o nabavi u otvorenom

postupku javne nabave, broja objave: 2025/S F05-0002389, predmeta nabave: 2. generacija energetski učinkovitih transformatora 30/21(10,5) kV. Kriterij odabira je ekonomski najpovoljnija ponuda koja se određuje na temelju kriterija cijena ponude (90 bodova) te jamstveni rok (10 bodova).

Na sadržaj dokumentacije o nabavi urednu žalbu je ovome tijelu 16. listopada 2025. izjavio žalitelj Ramić trade d.o.o., Podstrana. Žalitelj u žalbi osporava zakonitost pojedinih odredbi dokumentacije o nabavi, predlaže poništiti dio dokumentacije o nabavi zahvaćen nezakonitošću, uz naknadu žalbenog troška.

Naručitelj u svom odgovoru na žalbu u bitnome osporava žalbene navode te predlaže odbiti žalbu i zahtjev žalitelja za naknadom žalbenih troškova.

Tijekom žalbenog postupka izvedeni su dokazi pregledom i analizom dostavljenog dokaznog materijala koji se sastoji od poziva na nadmetanje, dokumentacije o nabavi te ostalih dokaza.

Žalba je dopuštena, pravodobna, uredna te izjavljena od ovlaštene osobe.

Žalba je osnovana.

Žalitelj u žalbi navodi da su dijelovi točaka 5.3.1.3. i 5.3.1.4. Kriterija za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta u suprotnosti s člancima 256. stavci 3. i 4. te 268. stavak 5. ZJN 2016. Naime, iz odredbi dokumentacije o nabavi razvidno je da je predmet ovog postupka nabave isključivo isporuka robe, odnosno isporuka energetskih transformatora nazivnih snaga 8 MVA i 16 MVA, a odabrani ponuditelj će ispuniti svoju ugovornu obvezu u trenutku kada predmetne transformatore isporuči i istovari na lokaciji Centralno skladište Bilice, Elektra Šibenik. Budući da predmet ovog postupka nabave čini isključivo isporuka robe, navodi žalitelj, naručitelj je postupio nezakonito kada je pod točkama 5.3.1.3 i 5.3.1.4 postavio zahtjev da će se prihvatiti samo one reference koje su, osim same isporuke energetskih transformatora, također uključivale i montažu te završna ispitivanja na terenu istih energetskih transformatora jer ti zahtjevi nisu vezani uz predmet nabave. Dodatno je diskriminirajuća odredba kojom se prihvatljivost referenci ograničava samo na one reference za isporuku energetskih transformatora koji udovoljavaju dodatnim uvjetima naponskog nivoa 36 kV ili višeg i nazivne snage 8 MVA ili veće budući da isključuje sve potencijalne ponuditelje koji posjeduju reference za isporuku iste robe kao predmet nabave (energetski transformatori), ali koji ne udovoljavaju zahtjevima naručitelja da se radi o energetskim transformatorima naponskog nivoa 36 kV ili višeg i nazivne snage 8 MVA ili veće. Da je naručitelj poštivao odredbe ZJN 2016, navodi žalitelj, tada bi valjani zahtjev iz točke 5.3.1.3 bio propisan na način da se traže isporuke energetskih transformatora ili slične robe, pri čemu bi sami energetski transformatori predstavljali robu koja je ista kao predmet nabave, dok bi oprema slična energetskim transformatorima predstavljala robu koja je slična predmetu nabave. Žalitelj navodi da u svom trenutnom obliku uvjete iz točke 5.3.1.3 nije zapravo moguće ispuniti niti popisom glavnih isporuka iste robe jer je naručitelj odredio da će prihvatiti reference za isporuke energetskih transformatora samo ukoliko se kod takvih referenci radi o isporukama energetskih transformatora koji ispunjavaju dodatne diskriminirajuće uvjete u vidu naponskog nivoa 36 kV ili višeg i nazivne snage 8 MVA ili veće. Žalitelj postavlja pitanje na čemu naručitelj temelji svoj zahtjev za naponskim nivoom ≥ 36 kV ako se u predmetnom postupku nabave traže transformatori najvišeg (primarnog) napona od 30 kV.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da je zahtjev tehničke i stručne sposobnosti postavio u skladu s člankom 259. ZJN 2016, vodeći računa o složenosti, sigurnosnim zahtjevima i tehničkim specifičnostima energetske opreme koja je predmet nabave. Iako je predmet nabave formalno isporuka energetskih transformatora, navodi naručitelj, riječ je o složenoj elektroenergetskoj opremi koja zahtijeva visoku razinu tehničke pouzdanosti, specifična znanja i iskustvo u rukovanju, transportu, ispitivanju i integraciji u elektroenergetski sustav te osiguranje funkcionalnosti opreme u stvarnim pogonskim uvjetima. Iz tog razloga naručitelj je smatrao opravdanim zahtijevati da ponuditelj posjeduje iskustvo, ne samo u pogledu same isporuke transformatora, nego i u pogledu njihove montaže i završnih ispitivanja na terenu. Takav uvjet ne znači da je predmet nabave montaža ili ispitivanje, već da ponuditelj mora dokazati iskustvo u isporuci transformatora koji su u praksi pušteni u rad i time potvrđeni kao funkcionalni i sukladni zahtjevima. Na taj način naručitelj osigurava da će odabrani ponuditelj imati operativno iskustvo u cijelom procesu upravljanja transformatorima od proizvodnje do puštanja u pogon, što je izravno povezano s kvalitetom i sigurnošću opreme koja se nabavlja. Naručitelj navodi da je zahtjeve oblikovao tako da ih može ispuniti svaki gospodarski subjekt koji je u prethodnom razdoblju realizirao najmanje jednu isporuku transformatora sličnih tehničkih karakteristika i složenosti. Ugovori koji uključuju isporuku, montažu i ispitivanje na terenu predstavljaju uobičajenu i standardnu praksu u sektoru elektroenergetske opreme pa takav uvjet ni na koji način ne isključuje značajan dio tržišta.

Provjeravajući osnovanost žalbenog navoda, uvidom u Kriterije kvalitativnog odabira gospodarskog subjekta s uputama, utvrđeno je sljedeće. Žalitelju su sporne odredbe točke sposobnosti 5.3.1.3. (tehnička i stručna sposobnost, popis glavnih isporuka robe) koja glasi: „Radi ispunjavanja tehničke i stručne sposobnosti iz ove točke ponuditelj je morao u godini u kojoj je započeo postupak javne nabave i tijekom 3 (tri) godine koje prethode toj godini uredno izvršiti minimalno jednu (1) ili više glavnih isporuka energetskih transformatora naponskog nivoa 36 kV ili višeg i nazivne snage 8 MVA ili veće, uključujući i montažu, te završna ispitivanja na terenu, čiji je kumulativan iznos jednak ili veći od 609.000,00 EUR.“

Žalitelju je sporna i točka 5.3.1.4. Način dokazivanja koja glasi: „Za potrebe dokazivanja navedenog, gospodarski subjekt dostavlja ispunjeni ESPD obrazac. Naručitelj će, osim ako već ne posjeduje te dokumente, prije donošenja odluke u postupku javne nabave od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu zatražiti da u primjerenom roku, ne kraćem od 5 (pet) dana, dostavi ažurirane popratne dokumente radi provjere informacija navedenih u ESPD pri čemu se tehnička i stručna sposobnost sukladno članku 268. stavak 1. točka 2. ZJN2016 dokazuje popisom glavnih isporuka robe i montaže iste izvršenih u godini u kojoj je započeo postupak javne nabave i tijekom 3 (tri) godine koje prethode toj godini. Popis glavnih isporuka robe sadrži naziv, opis, iznos, datum isporuke robe i naziv druge ugovorne strane.“

Daljnijim pregledom dokumentacije o nabavi utvrđeno je da je predmet ovog postupka nabava 2. generacije energetski učinkovitih uljnih transformatora 30/21(10,5) kV pri čemu je naručitelj u troškovniku u stavci 1. tražio transformator, energetski učinkoviti, 2. generacija, trofazni, uljni, 30+,-2x2,5%/21(10,5) kV, 8 MVA, Dyn5, dok u stavci 2. traži transformator, energetski učinkoviti, 2. generacija, trofazni, uljni, 30+,-2x2,5%/21(10,5) kV, 16 MVA, Dyn5.

Uvidom u prijedlog ugovora o javnoj nabavi odnosno u odredbe na koje ukazuje žalitelj u žalbi, vidljivo je da je pod člankom 2. propisano da je predmet ugovora isporuka 2. generacije energetski učinkovitih uljnih transformatora 30/21(10,5) kV (dalje u tekstu: roba), da roba isporučena na temelju ugovora mora biti u skladu s ponudom isporučitelja, troškovnikom, tehničkom specifikacijom, cjelokupnom dokumentacijom o

nabavi te ostalim sastavnim dijelovima ugovora, te da naručitelj može zahtijevati isporuku samo roba obuhvaćenih ponudom, odnosno navedenih u troškovniku. U članku 4. prijedloga ugovora navedeno je da isporučitelj izdaje e-račun nakon što je robu isporučio u količini, vrsti, kakvoći i roku određenima u ugovoru, a u skladu s tehničkom specifikacijom i dokumentacijom o nabavi te da se e-računu obvezno prilaže otpremnica (dostavnica) robe i zapisnik o isporuci robe iz članka 7. ugovora. U članku 6. prijedloga ugovora navedeno je da je isporučitelj obvezan predmet ugovora izvršiti stručno, kvalitetno i savjesno u skladu s pravilima struke, važećim zakonima i drugim propisima te da je isporučitelj obvezan robu isporučiti i istovariti na lokaciji Centralno skladište Bilice, Dubravski put 29, Bilice, Elektra Šibenik. Nadalje, u članku 7. navedeno je da će se ugovor realizirati u skladu s uvjetima navedenim u ovom ugovoru i sastavnim dijelovima ugovora, da su količine robe navedene u troškovniku točne, da je mjesto isporuke Centralno skladište Bilice, Dubravski put 29, Bilice, Elektra Šibenik, da je rok isporuke robe 24 mjeseci od dana stupanja ugovora na snagu, da je uz svaku isporuku isporučitelj obvezan dostaviti otpremnicu (dostavnicu) isporučitelja u kojoj je naveden broj ugovora, opis robe i količina te da se prilikom isporuke robe sastavlja zapisnik o isporuci robe koji potpisuju ovlašteni predstavnik naručitelja i isporučitelja.

U tablici tehničkih podataka B.1 tehničke specifikacije u stavci 7.a propisano je da je nazivni napon primara (u praznom hodu) 30 kV, a u stavci 7.b da je nazivni napon sekundara (u praznom hodu) 21 (10,5) kV.

Među strankama je, dakle, sporno je li naručiteljev zahtjev iz točaka 5.3.1.3. i 5.3.1.4. Kriterija za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta u suprotnosti s člancima 256. stavci 3. i 4. te 268. stavak 5. ZJN 2016.

Imajući u vidu spomenute zakonske odredbe, kao i odredbu članka 403. ZJN 2016, prema ocjeni ovoga tijela naručitelj nije postupio zakonito kada je tražio iskustvo i na montaži te završnim ispitivanjima na terenu, budući da je iz cjelokupne dokumentacije razvidno da je predmet nabave isključivo isporuka robe. Isto tako, prema ocjeni ovoga tijela neopravdan je i nezakonit zahtjev naručitelja za naponskim nivoom od 36 kV ili višim budući da iz dokumentacije o nabavi proizlazi da se u predmetnom postupku javne nabave nabavljaju transformatori najvišeg (primarnog) napona od 30 kV. Prema tome, budući da u tom dijelu dokumentacija o nabavi nije vezana uz predmet nabave niti ti zahtjevi naručitelja predstavljaju minimalne razine sposobnosti koje osiguravaju da će gospodarski subjekt biti sposoban izvršiti ugovor o javnoj nabavi, žalbeni navod je ocijenjen kao osnovan.

S druge strane, u dijelu u kojem žalitelj osporava da je nezakonit zahtjev za nazivnom snagom 8 MVA ili veće, budući da je uvidom u raspoloživu dokumentaciju o nabavi utvrđeno da naručitelj u predmetnom postupku nabavlja transformatore 8 MVA i 16 MVA, žalbeni navod je ocijenjen kao neosnovan jer je zahtjev naručitelja vezan uz predmet nabave i predstavlja minimalne razine sposobnosti koje osiguravaju da će gospodarski subjekt biti sposoban izvršiti ugovor o javnoj nabavi.

Žalitelj isto tako navodi da je naručitelj nezakonito tražio iskustvo u isporuci samo identične robe (energetskih transformatora) dok nije dozvolio i isporuku slične robe predmetu nabave. Iako žalitelj ističe da je naručitelj bio dužan pored transformatora kao iste robe omogućiti i isporuku slične robe, žalitelj ne navodi koja bi to bila slična roba. Isto tako, iskustvo koje bi bilo isto/slično predmetu nabave treba gledati u cjelini, odnosno u konkretnom slučaju, ne samo kao vrstu robe, već i pripadajući naponski nivo, nazivnu snagu i sl. Stoga, imajući u vidu zahtjev naručitelja u cjelini, nije u pravu žalitelj kada ističe da naručitelj nije dozvolio i isporuku slične robe predmetu nabave pa je i ovaj dio žalbenog navoda ocijenjen kao neosnovan.

Žalitelj sljedećim žalbenim navodom osporava dio točke A.3.3 tehničke specifikacije („ispitni naponi za nazivni napon 35 kV su LI170 AC70“) navodeći da je u suprotnosti s ostalim dijelovima tehničke specifikacije u kojima je propisan i nazivni napon primara 30 kV, odnosno da tehnička specifikacija naručitelja sadrži međusobno kontradiktorne zahtjeve te je kao takva u suprotnosti s odredbom članka 200. stavka 1. ZJN 2016.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome navodi da se vrijednost od 35 kV odnosi na najviši napon sustava koji se koristi isključivo u svrhu definiranja ispitnih napona i ne dovodi u pitanje činjenicu da je nazivni napon primara 30 kV, što je dosljedno navedeno u svim relevantnim dijelovima tehničke specifikacije (točke A.3.1 i tablica B.1). S obzirom na to da transformator primarno radi na 30 kV, on pripada naponskoj klasi 36 kV (najbliža viša standardizirana vrijednost), a za tu klasu pripadajući ispitni naponi iznose upravo LI170 / AC70. To su ispitni naponi koji se koriste u tvorničkom ispitivanju kako bi se osigurala izolacija i sigurnost rada uređaja, neovisno o stvarnom nazivnom naponu rada. Označavanje naponske klase kao „35 kV“ u kontekstu ispitivanja (što je učinjeno u točki A.3.3.) u skladu je s tehničkom praksom HEP ODS-a i ne znači da je nazivni napon transformatora 35 kV. Naručitelj dalje obrazlaže zašto je sporna odredba usklađena s člankom 200. stavkom 1. ZJN 2016: tehnička dokumentacija jasno razlikuje nazivni napon i ispitne napone, koristi standardiziranu terminologiju u skladu s tehničkom regulativom i HEP ODS-ovom praksom, ne sadrži kontradiktorne podatke jer su sve vrijednosti dosljedne svojoj svrsi i tehničkom kontekstu, omogućuje podnošenje usporedivih ponuda jer je svim kvalificiranim gospodarskim subjektima jasno da se transformator projektira za nazivni rad na 30 kV, a ispituje prema standardima za naponsku klasu 36 kV.

Ocjenjujući žalbeni navod, uvidom u točku A.3.3 tehničke specifikacije utvrđeno je da žalitelju sporna odredba glasi: „Ispitni naponi za nazivni napon 35 kV su LI170 AC70.“ Navedena točka u nastavku glasi: „Za naponske namote 21(10,5) kV ispitni naponi su LI125 AC50 kada je preklopka na 21 kV, a ispitni naponi su LI75 AC28 kada je preklopka na 10,5 kV. Preklopivi odnosno prespojivi transformatori mogu raditi na nazivnom naponu 21 ili 10,5 kV.“

Dalje je utvrđeno da je u tehničkim specifikacijama, B.1. Tablice tehničkih podataka za energetske učinkovite uljne transformatore (2. generacija) 30/21(10,5) kV, Tablica 2 Tehnički zahtjevi za energetske učinkovite uljne transformatore (2. generacija) 30/21(10,5) kV, stavka 7.a propisano da nazivni napon primara (u praznom hodu) iznosi 30 kV, dok je u stavci 7.b propisano da nazivni napon sekundara (u praznom hodu) iznosi 21(10,5) kV.

Nadalje, pod točkom A.3.1 tehničke specifikacije navedeno je da su nazivni naponi 30/21(10,5) kV (preklopiva odnosno prespojiva izvedba).

Među strankama je, dakle, sporno je li naručiteljev zahtjev iz točke A.3.3 tehničke specifikacije („ispitni naponi za nazivni napon 35 kV) u suprotnosti s ostalim odredbama tehničke specifikacije koje propisuju nazivni napon 35 kV te, u konačnici, s člankom 200. stavkom 1. ZJN 2016.

Prema ocjeni ovoga tijela, naručitelj je tehnički argumentirano obrazložio na što se odnosi vrijednost od 35 kV i razloge zbog kojih je propisao navedenu vrijednost pa ovo tijelo prihvaća takvu argumentaciju naručitelja te ocjenjuje da dokumentacija o nabavi u ovom dijelu slijedom toga nije protivna članku 200. stavku 1. ZJN 2016, dok žalitelj s druge strane nije (dokazima) osporio tvrdnje naručitelja pa se žalbeni navod primjenom pravila o teretu dokazivanja iz članka 403. ZJN 2016 ocjenjuje neosnovanim.

Žalitelj u zadnjem žalbenom navodu osporava propisane gubitke praznog hoda i gubitke kratkog spoja. Tako navodi da su zahtjevi za PEI (indeks najniže vršne učinkovitosti) određeni u skladu s obvezujućom Uredbom Komisije (EU) br. 548/2014 od 21. svibnja 2014. o provedbi Direktive 2009/125/EZ za ekološki dizajn proizvoda u pogledu malih, srednjih i velikih energetske transformatora (dalje u tekstu: Uredba br. 548/2014), međutim, da su zahtjevi naručitelja kojima se uvjetuje određena razina gubitaka praznog hoda ($\leq 4,9$ kW za transformator nazivne snage 8 MVA i $\leq 7,7$ kW za transformator nazivne snage 16 MVA) te određena razina gubitaka kratkog spoja (≤ 54 kW za transformator nazivne snage 8 MVA i ≤ 94 kW za transformator nazivne snage 16 MVA) nezakoniti. Naime, navodi žalitelj, spomenuta Uredba za ovdje tražene transformatore nazivnih snaga 8 MVA i 16 MVA ne propisuje razinu gubitaka, već isključivo PEI odnosno Uredba ne ograničava proizvođače u smislu da im uvjetuje kojom razinom gubitaka praznog hoda i kratkog spoja će njihovi transformatori udovoljiti propisanoj vrijednosti PEI. Žalitelj obrazlaže da navedena Uredba propisuje maksimalnu razinu gubitaka za transformatore manjih nazivnih snaga (do 3150 kVA), odnosno minimalnu učinkovitost za srednje i velike transformatore stavljene na tržište ili puštene u uporabu od 1. srpnja 2015. i kupljene nakon 11. lipnja 2014. unutar EU. Nakon 11. lipnja 2014. nije više moguće staviti na tržište Europske unije transformatore koji ne zadovoljavaju minimalne kriterije koji su dani u Uredbi. Ciljevi ekološkog dizajna odnose se na poboljšanje energetske učinkovitosti, usklađivanje sa zahtjevima zaštite okoliša te je sama Uredba usmjerena na smanjenje električnih gubitaka transformatora. Za srednje velike energetske transformatore nazivne snage veće od 3150 kVA i manje ili jednake 40 MVA, kao i za velike energetske transformatore, Uredba br. 548/2014 ne propisuje maksimalne gubitke, nego definira indeks najniže vršne učinkovitosti (Peak Efficiency Index – PEI) koji se izražava u postotcima. Žalitelj navodi da su predmet ovog postupka nabave upravo srednje veliki energetske transformatori nazivnih snaga 8 MVA i 16 MVA druge generacije što konkretno znači da isti moraju udovoljavati indeksu najniže vršne učinkovitosti prema Razini 2. navedene Uredbe, a koji je obvezujući od 1. srpnja 2021. Upravo se ova Uredba br. 548/2014 navodi u tehničkoj specifikaciji predmetnog postupka nabave. Ukazuje na tablicu I.4. Uredbe br. 548/2014 te na metodologiju za izračun indeksa vršne učinkovitosti (PEI) za srednje i velike energetske transformatore iz priloga II. Uredbe. Navodi da naručitelj u tehničkoj specifikaciji pored indeksa najniže vršne učinkovitosti (PEI) nije bio ovlašten ponuditeljima nametnuti ograničenja po pitanju određenih razina gubitaka praznog hoda P_0 i gubitaka opterećenja (gubici kratkog spoja) P_k jer način na koji će ponuditelji (proizvođači) ispuniti propisane vrijednosti indeksa najniže vršne učinkovitosti (PEI) ovisi od proizvođača do proizvođača, budući da se gubici svih proizvođača međusobno razlikuju iz razloga što je svaki proizvođač razvio svoje vlastito tehničko rješenje. Stoga Uredba br. 548/2014 ne uvjetuje razinu gubitaka za srednje velike energetske transformatore, već dopušta svim proizvođačima da temeljem svojih vlastitih tehničkih rješenja, tj. kombinacijom njihovih specifičnih razina gubitaka praznog hoda i gubitaka opterećenja (gubici kratkog spoja) udovolje obvezujućim vrijednostima indeksa najniže vršne učinkovitosti (PEI) koje su propisane u tablici I.4 Uredbe br. 548/2014 što se lako provjerava na način da se podaci o gubicima uvrste u formulu koja se nalazi u prilogu II. Uredbe.

Žalitelj na prethodnu tvrdnju o kombinacijama gubitaka odnosno o različitim tehničkim rješenjima proizvođača navodi primjer iz prethodnog postupka javne nabave istog naručitelja (predmet nabave: „nabava transformatora 35/21(10,5) kV 8 i 16 MVA“ pod brojem objave u EOJN RH: 2024/S F05-0001042) u kojem su bili traženi transformatori nazivnih snaga 8 i 16 MVA kao i u ovom postupku javne nabave. U tom postupku nabave, kako navodi, žalitelj je ponudio energetske transformatore nazivnih

snaga 8 i 16 MVA proizvođača SAMI TRAFIO. U tom postupku ponuditelj Cotra d.o.o. ponudio je energetske transformatore nazivnih snaga 8 i 16 MVA proizvođača Končar D&ST. Žalitelj dostavlja relevantne isječke iz tada dostavljenih tablica tehničkih podataka oba ponuditelja te navodi da je iz istih razvidno da su identični indeksi PEI postignuti kombinacijom različitih gubitaka praznog hoda i gubitaka kratkog spoja (gubici opterećenja). Tako je obvezujući indeks PEI od $\geq 99,593\%$ kod transformatora 8 MVA u slučaju žaliteljeve ponude postignut kombinacijom gubitaka 4,6 kW i 57,5 kW, dok je identični indeks PEI kod ponuditelja Cotra d.o.o. postignut kombinacijom gubitaka 4,9 kW i 54 kW. Isto tako, obvezujući indeks PEI od $\geq 99,663\%$ kod transformatora 16 MVA iz ponude žalitelja postignut je kombinacijom gubitaka 8 kW i 90 kW, dok je identični indeks PEI kod ponuditelja Cotra d.o.o. postignut kombinacijom gubitaka 7,7 kW i 94 kW.

Žalitelj zaključno navodi da su sporni zahtjevi naručitelja po pitanju gubitaka određeni u skladu s tehničkim rješenjem koje koristi proizvođač Končar D&ST, a čime se nastoji pogodovati ponuditeljima koji nude transformatore proizvođača Končar D&ST i istodobno isključiti iz predmetnog postupka nabave sve ostale zainteresirane ponuditelje (proizvođače) koji imaju drukčija tehnička rješenja. Upućuje na prethodno navedene podatke iz tablice tehničkih podataka B.1 ponuditelja Cotra d.o.o. iz postupka javne nabave broj: 2024/S F05-0001042 gdje su bili ponuđeni energetske transformatori proizvođača Končar D&ST te gdje je vidljivo da vrijednosti gubitaka praznog hoda P_o kod transformatora proizvođača Končar iznose 4,9 kW (za transformator 8 MVA) i 7,7 kW (za transformator 16 MVA). Upravo te razine gubitaka praznog hoda karakteristične za tehničko rješenje proizvođača Končar naručitelj je sada u ovom postupku nabave uvrstio u stupcu „Traženo“ Tablice 2 tehničke specifikacije. Isto tako, navodi žalitelj, iz prethodnog postupka javne nabave vidljivo je da vrijednosti gubitaka kratkog spoja (gubici opterećenja) P_k kod transformatora proizvođača Končar iznose 54 kW (za transformator 8 MVA) i 94 kW (za transformator 16 MVA) upravo koje je razine gubitaka naručitelj u ovom postupku nabave uvrstio u stupcu „Traženo“ Tablice 2 tehničke specifikacije.

Žalitelj zaključno navodi da su sporni zahtjevi iz tehničke specifikacije u suprotnosti s odredbama članaka 4. stavaka 1. i 2., 206. stavka 2. i 210. stavka 1. ZJN 2016.

Naručitelj u odgovoru na žalbu u bitnome ističe da je u potpunosti uskladio tehničke zahtjeve s Uredbom br. 548/2014 te s važećim hrvatskim normama HRN EN 50708-3-1 koje reguliraju ekološki dizajn i energetske učinkovitost energetskih transformatora. Uredba br. 548/2014 propisuje minimalne zahtjeve za energetske učinkovitost putem pokazatelja PEI, ali ne zabranjuje da naručitelj, radi osiguranja kvalitete, pouzdanosti i optimizacije troškova životnog ciklusa, propiše i dodatne tehničke zahtjeve, uključujući i maksimalne dopuštene gubitke. Indeks PEI se, kako sam žalitelj navodi, računa iz vrijednosti gubitaka praznog hoda (P_o) i gubitaka opterećenja (P_k) prema formuli propisanoj u Prilogu II Uredbe. Stoga su P_o i P_k sastavni dio metode izračuna PEI-a i njihovo definiranje u tehničkoj specifikaciji nije suprotno Uredbi, već je tehnički opravdano i može služiti cilju dodatne energetske učinkovitosti. Naručitelj navodi da nije favorizirao niti jednog proizvođača te da nije točna tvrdnja žalitelja da su propisane vrijednosti P_o i P_k identične parametrima transformatora proizvođača KONČAR D&ST d.d. te da su time skrojene prema tom proizvođaču. Naručitelj navodi da je tehničke zahtjeve utvrdio na temelju realno dostupnih tržišnih vrijednosti i normi, a ne prema specifikaciji bilo kojeg pojedinog proizvođača. Tehničke specifikacije sukladno članku 206. stavku 2. ZJN 2016 svim gospodarskim subjektima omogućavaju jednak pristup jer zahtjevi dopuštaju jednake ili bolje tehničke karakteristike od propisanih. Drugim riječima, zahtjev „ $\leq$ “ nije isključujući,

već omogućuje svim proizvođačima čiji proizvodi imaju niže gubitke da sudjeluju u postupku. Ni u jednom dijelu dokumentacije naručitelj nije ograničio sudjelovanje samo na transformatore određenog proizvođača.

Ocjenjujući osnovanost žalbenog navoda utvrđeno je da je naručitelj u tehničkim specifikacijama, B.1. Tablice tehničkih podataka za energetske učinkovite uljne transformatore (2. generacija) 30/21(10,5) kV, Tablica 2. Tehnički zahtjevi za energetske učinkovite uljne transformatore (2. generacija) 30/21(10,5) kV, postavio sljedeće tehničke zahtjeve: PEI - indeks najniže vršne učinkovitosti (prema HRN EN 50708-3-1, 2. generacija, stavka 14.a) – za transformator 8 MVA $\geq 99,593$ % odnosno za transformator 16 MVA $\geq 99,663$ %. U stavci 14.b. gubici praznog hoda (nazivni), Po naručitelj je za transformator 8 MVA naveo $\leq 4,9$ kW odnosno za transformator 16 MVA $\leq 7,7$ kW; dok je u stavci 14.c. gubici kratkog spoja (nazivni), Pk za transformator 8 MVA naveo ≤ 54 kW odnosno za transformator 16 MVA ≤ 94 kW.

Žalitelj je u žalbenom postupku dostavio izvatke iz B.1. Tablice tehničkih podataka za energetske učinkovite uljne transformatore (2. generacija) 30/21(10,5) kV, Tablica 2. Tehnički zahtjevi za energetske učinkovite uljne transformatore (2. generacija) 35/21(10,5) kV iz kojih su vidljive vrijednosti gubitaka proizvođača SAMI TRAF0 i Končar D&ST kako navodi žalitelj u žalbi.

Među strankama je, dakle, sporno jesu li nezakoniti zahtjevi naručitelja kojima se uvjetuje određena razina gubitaka praznog hoda i razina gubitaka kratkog spoja kako je navedeno u stavkama 14. b i 14. c. Tablice 2. Tehnički zahtjevi za energetske učinkovite uljne transformatore (2. generacija) 35/21(10,5) Kv.

U konkretnom slučaju ovo tijelo je razmatralo odredbe članaka 4. stavaka 1. i 2., 205. stavka 1., 206. stavka 2., 210. stavka 1. te 403. ZJN 2016.

Također, razmatrane su i relevantne odredbe Uredbe br. 548/2014.

U prvom dijelu žalbenog navoda žalitelj tvrdi da je protivno odredbama Uredbe br. 548/2014 propisivati zahtjeve koji se tiču gubitaka praznog hoda i gubitaka zbog opterećenja, već da je dopušteno samo zahtijevati konkretan indeks vršne učinkovitosti PEI. Uredba br. 548/2014 definira minimalne zahtjeve energetske učinkovitosti, maksimalno dopuštene gubitke, pravila za projektiranje transformatora, s ciljem smanjenja potrošnje energije u EU, smanjenje emisija CO₂ te povećanja energetske učinkovitosti elektroenergetskog sustava. Prema sadržaju Uredbe transformatori moraju imati ograničene gubitke, definirane tablicama u Uredbi, tehničku dokumentaciju (uključujući nazivnu snagu, gubitke Po i Pk, masu, tehničke karakteristike), oznaku proizvođača te Izjavu o sukladnosti. Indeks vršne učinkovitosti (PEI – Peak Efficiency Index) nije jedini odlučujući kriterij i ne isključuje zahtjeve za gubitke praznog hoda (Po) i gubitke opterećenja (Pk). Dakle, Uredba br. 548/2014 propisuje PEI kao osnovni kriterij za energetske transformatore, ali taj indeks je izravno definiran pomoću Po i Pk pa zahtjevi za gubitke ostaju tehnički temelj cijelog sustava. Kako na to upućuje sam žalitelj, PEI se upravo izračunava pomoću Po i Pk (koji nisu samostalno tablično ograničeni), ali su implicitno ograničeni jer određuju PEI. Proizvođač transformatora mora projektirati transformator s dovoljno niskim Po i Pk kako bi ukupni PEI bio minimalne vrijednosti iz Uredbe. Dakle, nameće se zaključak da je PEI konačni kriterij sukladnosti, ali da su Po i Pk temeljni tehnički parametri koji ga određuju. Stoga, za zaključiti je da Uredba br. 548/2014 propisuje minimalne zahtjeve energetske učinkovitosti u obliku indeksa vršne učinkovitosti (PEI) kao uvjet za stavljanje energetskih transformatora na tržište Europske unije. Međutim, navedena Uredba ne ograničava pravo naručitelja da u okviru postupka javne nabave propiše strože tehničke zahtjeve, uključujući maksimalne dopuštene vrijednosti gubitaka praznog hoda i gubitaka opterećenja. Slijedom toga, činjenica da transformator može zadovoljiti minimalni PEI ne znači da naručitelj ne smije zahtijevati niže gubitke, osobito

imajući u vidu operativne troškove, energetska učinkovitost i tehničke potrebe elektroenergetskog sustava. Stoga propisivanje maksimalnih dopuštenih gubitaka samo po sebi ne predstavlja postupanje protivno Uredbi (EU) br. 548/2014, niti predstavlja nezakonitu tehničku specifikaciju u konkretnom slučaju te se ovaj dio žalbenog navoda ocjenjuje neosnovanim.

Međutim, u drugom dijelu navoda žalitelj ističe da su propisane granične vrijednosti gubitaka (4,9 kW odnosno 7,7 kW kod gubitaka praznog hoda te 54 kW i 94 kW kod gubitaka kratkog spoja) identične gubicima transformatora proizvođača Končar D&ST koji je bio ponuđen u prethodnom postupku javne nabave te da takvo precizno određivanje vrijednosti ima učinak pogodovanja tom proizvođaču. U konkretnom slučaju žalitelj je dostavio dokaz da su propisane vrijednosti gubitaka identične vrijednostima iz ponude toga proizvođača iz prethodnog postupka javne nabave. Time je doveo u sumnju da su granične vrijednosti postavljene na razini konkretnog proizvoda jednog proizvođača. Naručitelj tijekom žalbenog postupka nije dostavio dokaze iz kojih bi proizlazilo da na tržištu postoji barem još jedan proizvođač, odnosno konkretan model transformatora nazivnih snaga 8 i 16 MVA koji s vrijednostima gubitaka praznog hoda i gubitaka opterećenja ulazi u propisane maksimalne granice. Naručitelj je ostao na općenitim tvrdnjama koje nije potkrijepio konkretnim dokazima o dostupnosti takvih proizvoda na tržištu. Slijedom navedenog, ovo tijelo ocjenjuje da naručitelj nije, u smislu članka 403. stavka 3. ZJN 2016, dokazao postojanje okolnosti koje bi otklonile sumnju da tako precizno određene granične vrijednosti gubitaka imaju učinak pogodovanja određenom proizvođaču. U nedostatku takvog dokaza, sporni dio tehničke specifikacije ne može se smatrati usklađenim s člankom 206. stavkom 2. i člankom 210. stavkom 1. ZJN 2016 pa je žalbeni navod u ovom dijelu ocijenjen osnovanim.

Postupajući po službenoj dužnosti temeljem članka 404. ZJN 2016, a u odnosu na osobito bitne povrede postupka javne nabave iz članka 404. stavka 2. toga Zakona, ovo tijelo nije utvrdilo postojanje osobito bitnih povreda.

Slijedom svega naprijed navedenog, temeljem odredbe članka 425. stavka 1. točke 4. ZJN 2016, odlučeno je kao u točki 1. izreke ovog rješenja. Naručitelj će u nastavku postupka postupiti sukladno odredbama članka 419. ZJN 2016.

Žalitelj je postavio zahtjev za naknadom troškova žalbenog postupka u iznosu od 3.045,00 eura na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka.

Članak 431. stavak 2. ZJN 2016. propisuje da Državna komisija odlučuje o troškovima žalbenog postupka, određuje tko snosi troškove žalbenog postupka i njihov iznos te kome se i u kojem roku moraju platiti. Stavak 3. tog članka propisuje da je stranka, na čiju je štetu žalbeni postupak okončan dužna protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su joj nastali sudjelovanjem u žalbenom postupku.

S obzirom na to da je žalba osnovana, osnovan je i žaliteljev zahtjev za naknadom troškova žalbenog postupka u traženom iznosu od 3.045,00 eura na ime naknade za pokretanje žalbenog postupka, sukladno članku 430. a stavku 1. točki 2. ZJN 2016.

S obzirom na navedeno, a na temelju ovlaštenja iz članka 425. stavka 1. točke 6. ZJN 2016, odlučeno je kao pod točkom 2. izreke ovog rješenja.

Naručitelj je sukladno odredbi članka 425. stavka 6. ZJN 2016 obavezan postupiti sukladno izreci odluke Državne komisije, najkasnije u roku od 30 dana od dostave

izvršne odluke, pri čemu je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama Državne komisije.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave rješenja na internetskim stranicama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave. Tužba se predaje neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

ZAMJENICA PREDsjednice

Danijela Antolković

